

MANAGEROINTI, TYÖNVÄLITYS JA TYÖTURVALLISUUS PUHUTTAVAT

Muusikko on jälleen lukenut musiikissa maissa ilmestyviä musiikoiden ja musiikkialan lehtiä ja poiminut pari kiinnostavaa näyttää lukijoilleen.

Das Orchester: Orkesterihallinnon ammattilaiset tarvitsevat täsmäkoulutusta

Saksan orkesterien äänenkannattaja valittaa joulukuun numerossaan orkesterihallinnon ammattilaisten olematonta koulutustarjontaa Saksassa. Yleisluontoisia kulttuurihallinnon koulutusohjelmia on yliopistoissa siellä täällä, mutta ne vastaavat heikosti niihin vaatimuksiin, joita markkinaliberalismi asettaa orkesterin kaltaisen taidelaitoksen johtamiselle. Kaupunkien ja osavaltioiden kassat ovat nimittäin tyhjenemässä, ja kielteinen kehitys tulee vain vahvistumaan, synkistelee Das Orchester.

Anglosaksisten ja lähinnä amerikkalaisen esikuvien mukaisia seminaarintyyppisiä opintojaksoja on perustettu muutamien yliopistojen yhteyteen. Ensimmäinen todellinen orkesterimanagerin koulutusohjelma syntyi kuitenkin orkesteriin. Saksaksi nimellä "Volontariat" kulkeva koulutus sijoittuu suomen käsitteistössä oppisopimuskoulutuksen ja työharjoittelun välimaastoon. Sen perusti Koblenzin Rheinische Philharmonien intendentti **Rainer Neumann** vuonna 1998. Neljä vuotta myöhemmin hän sovelsi samaa mallia Rheinland-Pfalzin valtion filharmonia-

Ludwigshafenissa (jossa muuten ylikapellimestarina on **Ari Rasilainen**). Koulutus itse on vahvasti käytännönläheistä, "learning by doing", mutta pyrkijöiltä edellytetään korkeakoulututkintoa. Arvoa annetaan liiketalouden osaamiselle, mutta myös muusikkotaustalle.

Koulutustarjonnassa on suhdetoimintaa, vierailukonserteja ja kiertueita, sponsori-työtä ja varainhankintaa, harjoitusaikataulujen ja työvuorolistojen tekemistä, tilastointia ynnä muuta. Opiskelijat saavat valita itselleen kiinnostavimmat palaset tarjonnasta – kaikille yhteistä lukujärjestystä ei ole. "Etusijalle tulee osata panna se mikä juuri silloin sattuu olemaan ajankohtaista – aivan niin kuin orkesterielämänkin todellisuudessa", perustelee Neumann.

Opiskelukokemuksistaan kertoo 28-vuotias **Aglaja Thiesen**, joka sai vuoden 2007 alussa kiinnityksen Berliinin Mahler-kamariorkesterin "projektimanageriksi". Hän oli suorittanut perusopintonsa Heidelbergin yliopistossa aineyhdistelmään germaaninen filologia, musiikkitiede ja oikeustiede. Välitutkinnon jälkeen hän jatkoi Berliinissä, jossa lisäsi ohjelmaansa vielä tiedotusopin. Vuoden 2006 hän vietti koulutettavana Rheinland-Pfalzin filharmonia-

riittävän haasteellista tekemistä. Hän sai olla – ja hänen oletettiin olevan – oma-aloitteinen, ja hän sai osallistua jopa orkesterin Espanjan kiertueelle. Periaatteessa oppisopimus olisi ollut kaksivuotinen, mutta kiinnitys Mahler-kamariorkesteriin oli luonnollisesti tarjous, josta ei voinut kieltäytyä.

Koblenzin ja Ludwigshafenin esimerkiksi on myöhemmin seurannut muutama muikin orkesteri, mutta Das Orchester näkee välttämättömäksi saada aikaan vielä pysyvämpiä, teoriaa ja käytäntöä tiukemmin yhdistäviä opiskelumuotoja. Tavoitteena on Yhdysvaltain mallin mukainen orkesterihallinnon oppilaitos, jollainen toimii muun muassa Aspenin kuuluisien musiikkijuhlien yhteydessä. Siellä opiskelijoiden kesä kuluu Aspenin festivaaliorkesterien parissa, ja talvikauden täyttävät seminaarit sekä vierailut erikokoisissa amerikkalaisorkestereissa. Tämän ohjelman menestyksestä kertoo tilasto, jonka mukaan 160:stä tähän asti koulutetusta 75 toimii kansainvälisen orkesterielämän johtotehtävissä.

Das Orchester ilmestyy Berliinissä kerran kuussa.

Musikern: Muusikoiden työnvälityksessä kyseenalaisia yrittäjiä

Ruotsissa on hämmennystä ja suoranaista tyytymättömyyttä herättänyt Stagepool-niminen yksityinen yritys, joka välittää työtilaisuuksia näyttelijöille ja muusikoille. Stagepool ottaa korvaukset vastaan työnantajien tarjouksia ja myy niitä työtä vailla oleville – monen mielestä liian kovan hintaan eikä aina niin puhtain menetelminkään.

Musikern-lehdessä pianisti **Stephane Bertola**, joka toimii myös näyttelijänä ja juontajana, väittää, että työtilaisuudet menevät asemansa jo vakiinnuttaneille artisteille, joilla on ”oikeat” kontaktit, ja että Stagepool vain panee nämä palvelemaan liikeideaansa.

Homma toimii niin, että Stagepooliin voi liittyä kuka tahansa 175 kruunun kuukausimaksua vastaan. Sillä hän saa nähtäväkseen kaikki välitettävänä olevat työt. Mutta kun hän hakee yksittäisiä työpaikkoja, hän joutuu maksamaan vielä 10 kruunua lisää kustakin – hakemisen tuloksesta riippumatta.

”Kun hain aktiivisesti töitä Stagepoolin välityksellä, lähetin kymmenkunta digitaalista curriculumia kuukaudessa, mutta kertaakaan ei täpännyt”, kertoo Bertola. ”Hämmästykseni vastauksista ei löytynyt mitään tietoa siitä, kuka kulloinkin sanoi kiitos ei. Joissakin allekirjoittajana oli joku Stagepoolin työntekijöistä, toisissa oli pelkkä etunimi.”

Stagepoolin toimitusjohtaja **Anna-Clara Blixt Modin** vastaa, että monet työnantajat haluavat pysyä tuntemattomina ja että he yleensä eivät toivo monia hakijoita vaan ”oikeita” hakijoita. Siksi hän myöntääkin, että sopimattomat hakijat karsiva suodatin tulisi sijoittaa hakuprosessissa nykyistä aikaisempaan vaiheeseen.

Stagepoolilla on Skandinaviassa 3 000 työtä hakevaa jäsentä ja Saksassa vielä 2 500. Yrityksen tuoreimman tutkimuksen mukaan 30 % hakijoista saa yhden tai useamman työtilaisuuden puolen vuoden sopimuskauden aikana. Bertola, joka ei ollut saanut ainoatakaan työtä usean vuoden jäsenyyden aikana mutta oli havainnut useita Stagepoolissa ilmoitettuja työpaikkoja tarjottavan myös ilmaisella ja avoimesti toimivalla Filmcafé-sivustolla, otti asian esiin Stagepoolin keskustelufoorumilla. Tästä toimitusjohtaja Blixt Modin tuottui niin, että sanoi irti Bertolan jäsenyyden.

”Olen aina valmis keskustelemaan”, selittää Blixt Modin, ”mutta en Stagepoolin yhteisellä foorumilla. Juristimme neuvosta suljin Bertolan pois jäsenyydestämme.”

Bertola on Ruotsin muusikkojen liiton

jäsen, ja riitapuolet keskustelevat nyt juristiensa välityksellä.

Musikern on Ruotsin muusikkojen liiton jäsenlehti, joka ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa. Liittoon kuuluu lähinnä kevyen musiikin ammattilaisia.

Allegro: Teatteritehosteiden terveysvaikutuksia ei vielä tunneta

Kun Euroopassa pannaan täytántöön meludirektiiviä, Amerikassa puhuttavat tarkoituksellisesti aikaansaadut ilmansaasteet. Amerikan muusikkojen liiton New Yorkin osasto käsittelee Allegro-lehdessään teatterisavua ja muita kemikaaleja, joille muusikko voi työssään altistua.

Muutaman kosolti erikoistehosteita käyttäneen Broadwayn show'n herättämä keskustelu sai näyttelijät ja muusikot yhdessä viime vuonna perustamaan terveys- ja turvallisuustoimikunnan. Toimikunta aloitti työnsä järjestämällä seminaarin vaarallisista aineista.

Näyttämötaiteilijat joutuvat päivittäin tekemisiin erilaisten kemiallisten aineiden kanssa. Seminaarissa saatiin tietoa siitä, miten eri aineet käyttäytyvät ilmassa leijuessaan, miten ne vaikuttavat ihmisruumiiseen ja millaisia lyhyt- ja pitkäaikaisia vaikutuksia niillä voi olla. Jotkut niistä imeytyvät kehoon ja pääsevät verenkiertoon suoraan ihon läpi. Toiset taas kulkevat elimistöön hengitysilman mukana.

Aineen myrkyllisyys riippuu sekä sen kulkutavasta ja määrästä että siitä, kuinka kauan henkilö sille altistuu. Näiden asioiden selvittämiseksi kullakin valmisteella tulee olla materiaaliturvallisuusseloste

(Material Safety Data Sheet), josta ilmenevät valmisteen käytön riskit sekä turvallisen käytön menettelytavat. Työnantajalla on puolestaan oltava työpaikalla nähtävissä kaikkien siellä käytössä olevien kemikaalien selosteet. Teatterissa näitä ovat tyyppillisesti maalit, liuottimet ja puhdistusaineet sekä näyttämötehosteet kuten savu, sumu ja pyrotekniikka.

Lehti huomauttaa kuitenkin, että MSDS:t perustuvat yleensä vain lyhytaikaisiin tutkimuksiin, eikä niiden perusteella voida varmistua siitä, että jollakin kemikaalilla ei olisi pitkäaikaisen altistuksen jälkeen kohtalokkaitakin vaikutuksia. Jos MSDS:ssä lukee esimerkiksi, että valmisteen ei ole todettu aiheuttavan syöpää, se on luettava siten, että tähänastiset kokeet eivät ole sellaiseen viitanneet.

Ollaan pattitilanteessa, päättelee kirjoittaja. Paras keino olisi olla hengittämättä näyttämösavua, mutta se ei onnistu muusikoille, jotka istuvat orkesterimontussa. Toinen ratkaisu olisi hyvä ilmastointi, mutta se haihduttaisi todennäköisesti myös tehosteet. Avoimen keskustelun herättämiseksi lehti kehottaa liiton jäseniä näissäkin ongelmissa kääntymään osastojensa luottamushenkilöiden puoleen.

Allegro on Pohjois-Amerikan muusikkojen liiton New Yorkin paikallisosaston jäsenlehti, joka ilmestyy kerran kuussa. ■